SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:187

av Christian Carlsson (KD)

Starkare vårdcentraler och fast läkare till alla

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en starkare primärvård och fast läkarkontakt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om passiv listning, listningstak och ett nationellt listningssystem och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten för specialistläkare att dubbelspecialisera sig inom allmänmedicin och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För att hälso- och sjukvården ska fungera på bästa sätt krävs en välfungerande primärvård med starka vårdcentraler. Primärvården och inte minst vårdcentralerna behöver få vara navet i svensk hälso- och sjukvård för att sjukvårdssystemet ska vara effektivt, och därför behöver primärvården stärkas.

Det behövs en kraftsamling för att få fram mer resurser till primärvården och satsas på kompetensförsörjning så att allmänläkarna blir fler. Vi måste säkerställa att de statliga satsningarna för att stärka primärvården når fram till personalen och patienterna på landets vårdcentraler, och primärvården behöver tilldelas en större andel av regionernas budget för hälso- och sjukvården.

Socialstyrelsens riktvärde på 1 100 invånare per specialist inom primärvården måste gå från riktvärde till realitet, så att fler patienter kan fångas upp i ett tidigare skede. Idag saknas hälften av alla specialister i allmänmedicin, vilket betyder att Sverige har en resa att göra, och att arbetet behöver påskyndas.

Det som behövs är en nationell fastläkarreform. Det ska finnas en fast vårdkontakt med angiven läkare samt tak för antal patienter på en enskild vårdcentral, liksom för den enskilde allmänläkaren. Det skulle förbättra arbetsmiljön för personalen inom

primärvården, men det skapar också den kontinuitet och patientkännedom som ger människor trygga möten med vården och bättre kvalitet. Att ha en fast läkare att vända sig till innebär att patienten får vård av någon som känner till din sjukdomshistoria och kan erbjuda en mer personlig vårdkontakt, men det leder också till en mer effektiv vård över tid och bättre vårdresultat och minskar onödig vårdkonsumtion genom tidig upptäckt.

Kontinuitet är särskilt viktigt för personer med komplexa vårdbehov, men att återkommande få träffa samma läkare i primärvården är viktigt för alla. Omfattande forskningsstudier visar på den positiva effekt god kontinuitet har på minskat behov av akutvård, vård utanför arbetstid och dödlighet. Vi behöver därför en fastläkarreform som innebär att alla invånare listas på en fast och namngiven läkare som ansvarar för patienten. Det ska med andra ord finnas en fast läkare för alla, och de bör vara specialister eller blivande specialister i allmänmedicin.

Passiv listning är ett sätt att säkerställa att fler får möjlighet till fast läkarkontakt och information om vem som är deras ansvariga läkare och vet vart de ska vända sig vid sjukdom. Det kommer i sin tur att minska trycket på akutsjukvården och specialistvården. Vi behöver därför ett nationellt listningssystem som är lättillgängligt för alla invånare och som innehåller transparent och väsentlig information. Vi behöver också fokus på kompetensförsörjning i hela landet samt en modell som möjliggör att specialistläkare ges bättre möjlighet att dubbelspecialisera sig inom allmänmedicin. Sverige behöver en ny fastläkarreform som på allvar gör att vi närmar oss målet om fast läkare till alla.

Christian Carlsson (KD)